

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

התוועדות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יום שמחת תורה, ה'תשל"ו

חלק ב – יוצא לאור לש"פ לך לך, י"א מרחשון, ה'תשפ"ג

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלש לבריאה

שנת הקהל

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ לך לך, י"א מרחשון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור חלק שני מהתוועדות יום שמחת תורה ה'תשל"ו, הנחה בלתי מוגה (חלק ראשון י"ל לש"פ נח).

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ז' מ"ח, ה'תשפ"ג,

שנת הקהל,

מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,

ברוקלין, נ"י.

©

Published and Copyright 2022 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5783 • 2022

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ח. לאחרי אמירת הפסוק "אתה הראת גו" — שואל יהודי: מהי השייכות של התגלות העצמות ("אתה הראת") לריקוד בשמח"ת כאן למטה בברוקלין?! וממה-נפשך: אם עצמות נמצא בברוקלין — מהו הצורך בריקוד שלו; ואם לאו — מה יועיל הריקוד שלו לפעול המשכת העצמות בברוקלין?!

ועל זה בא המענה בפסוק השני — "לעושה נפלאות גדולות לברו"⁵⁸:

יש ענינים שהקב"ה עושה באופן של "מדה כנגד מדה"⁵⁹, אבל יש גם ענינים שהקב"ה עושה באופן של "נפלאות", ולא סתם "נפלאות", אלא "נפלאות גדולות", ובאופן ד"לברו", שגדולתן של הנפלאות ידוע רק לו ית', כפירוש הגמרא⁶⁰ ש"אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו".
ובנוגע לענינו:

ענין זה שע"י הריקוד של יהודי יומשך ויתגלה עצמות בברוקלין, הוא אכן ענין של פלא, "נפלאות גדולות לברו", אבל יהודי צריך לדעת, שהקב"ה ("אתה") — שהוא מאמין בו — "עושה נפלאות גדולות לברו", שיהי' עצמותו נמשך למטה ע"י הריקודים דשמח"ת, מצד גודל הנח"ר שענין זה פועל למעלה.

ועדיין מוסיף יהודי לשאול: כיון שנמצאים בעולם שמתנהל בדרך הטבע — מהו הצורך לערב בו ענינים של "נפלאות" שלמעלה מהטבע?! — הוא מאמין אמנם שכן הוא, ולכן רוקד כו', אבל הוא רוצה להבין זאת גם בשכלו.

ועל זה אומרים לו סיום הפסוק: "כי לעולם חסדו" — שזהו מצד המשכת חסדו של הקב"ה לעולם, שרוצה שלא יהי' "עולם משמעם" (כפי שאומרים כאן: "בפארינג..."), יום שני כמו יום ראשון, יום שלישי כמו יום שני וכו', אלא שתהי' בו חיות ועריבות ("געשמאק"), עד ליציאה מגדר הכלים ("ארויס פון די כלים"), ולכן קבע שבזמן מן הזמנים, במ"ח השעות דשמע"צ ושמח"ת, יהי' הענין ד"לעושה נפלאות גדולות לברו".

ט. אך עפ"ז נשאלת השאלה לאיך גיסא: כיון ש"אין עוד מלברו", וישנו הענין ד"לעושה נפלאות גדולות לברו" — מה מקום לחלק בין מ"ח השעות דשמע"צ ושמח"ת לשאר ימות השנה, שדוקא בשמע"צ ושמח"ת צריך לרקוד בשמחה גדולה, ולא בשאר ימות השנה?!

ואילך.

(58) תהלים קלו, ד.

(59) סנהדרין צ, סע"א. וראה סוטה ח, ב (60) גדה לא, א.

ועל זה בא המענה בפסוק השלישי — "אין כמוך באלקים אדני ואין כמעשיך"⁶¹:

אע"פ ש"אין עוד מלבדו", וישנו הענין ד"לעושה נפלאות גדולות לבדו" — רצה הקב"ה שיהי' סדר השתלשלות, שבו יש חילוקי דרגות, כו', החל מענין הספירות, וכן פרטי העולמות שמתחלקים לד' עולמות, שמהן נשתלשלו ד' הסוגים דדצח"מ⁶¹, ועד להתחלקות שישנה אצל כל אדם, שיש לו כל מיני תאוות ורצונות [טובים, שהרי לא בשופטני עסקינן⁶² ולא ברשיעי עסקינן⁶³], ובהתאם לכך, הנה גם אצל הקב"ה בעצמו ישנם החילוקים של פרטי השמות ד"אלקים" ו"אדני", ועד ל"מעשיך", ובאופן שאינם בערך כו' — "אין כמוך".

וכיון שכן, הנה נוסף לכך שיודע שלאחרי שמח"ת צריכים להמשיך את כל הענינים בסדר ההשתלשלות כו', אלא עוד זאת, שגם בשמח"ת, כשאוחז בהתגלות העצמות ("אתה הראת") באופן ש"אין עוד מלבדו", צריך לידע שישנו גם סדר השתלשלות שצריך להתחשב עמו, ולכן צריכה להיות איזה מדידה והגבלה.

י. ובענין זה נכללת גם הזהירות שלא להפריע לחבירו...

לכאורה יכול לחשוב, שכיון שנמצאים בשמח"ת, לא נורא ("מאכט ניט אויס") אם ירקוד על רגליו של חבירו!... הוא רואה שחבירו יושב וחולם בשעה שכולם רוקדים, ולכן יש לרקוד על רגליו!... אך צריך לידע, שאם רצונו לפעול על חבירו, עליו לגשת אליו בדרכי נועם ודרכי שלום ולומר לו שהיום שמח"ת וצריך לרקוד, אבל לא לרקוד על רגליו!...

ועד"ז כשרוצה לשבת בהתוועדות ואין מקום, אזי דוחף אחד לימינו ואחד לשמאלו ודוחק את עצמו ("שטופ זיך אריין") באמצע... האמת היא שאין ברירה וחייבים להדחף, אבל אעפ"כ, למרות שההתחלה בזה היא מתוך כוונה טובה, כדי להשתתף בהתוועדות, מ"מ, כשם שבקדושה ישנו הענין ד"מתוך שלא לשמה בא לשמה"⁶⁴, כך יכול להיות גם בצד ההפכי שההתחלה היא לשמה, אבל אח"כ נעשה שלא לשמה,

והיינו, לפי שהיצה"ר הוא ערמומי ("א קלוגינקער"), ואף פעם לא

63) ראה יומא ו, א. וש"נ.

64) פסחים נ, ב. וש"נ.

61) שם פו, ח.

62) ראה ב"ק פה, א. ב"מ מ, א. ב"ב ז,

א. ועוד.

מתייארש [וכידוע הפתגם⁶⁵ שיכולים ללמוד מגנב שבע דברים, וא' מהם, שאף פעם אינו מתייארש, וגם אם בפעם הזו לא הצליח, ה"ה חוזר ומנסה עוד הפעם], ולכן מנסה להתערב ולהכשיל אותו שיהי' בזה גם ענין שלא לשמה.

— (כ"ק אדמו"ר שליט"א הוסיף בבת-שחוק): היצה"ר טוען שגם הוא צריך "להרויח" מהשמחה דשמח"ת, כיון שצריכה להיות "בכל לבבך"⁶⁶, "בשני יצריך"... ומה גם שמתירא שמצד גודל השמחה דשמח"ת יזרקו אותו לגמרי ("מ'וועט אים אינגאַנצן אַרויסוואַרפֿן"), ולכן משתדל בכל האופנים האפשריים כו'.

ולהעיר, שאע"פ שגם בענין שנעשה מצד היצה"ר יש כוונה טובה כו', כמובן מ"משל הזונה שבזה"ק"⁶⁷, ובנדוד, שיש בזה תועלת לפלוני שדוחפים אותו, שע"ז מבטשים ומבטלים את היצה"ר שלו ("מ'וועט אים שטופן און צוקוועטשן אַזויפיל ביז אַז מ'וועט אַרויסקוועטשן זיין יצה"ר"), עד שיהי' אצלו מעמד ומצב ד"לבי חלל בקרבי"⁶⁸ — הרי כל זה לא שייך לאדם הדוחף, שהרי "הרבה שלוחים למקום"⁶⁹, ואין זה התפקיד שלו!...

ופשיטא שאם גרם לחבירו היזק בממון, הנה למרות שישנו הפתגם⁷⁰ "שמח"ת מאַכט ניט אויס"... הרי בודאי צריך לשלם על זה, וגם אם לא הי' היזק בממון, אלא רק פגיעה בכבודו, עליו לבקש ממנו מחילה, כולל גם קבלה על להבא שיהי' זהיר בכבודו⁷¹.

ועד שנזכה לזמן שתבטל מציאות היצה"ר, ש"שבעה שמות יש לו .. אבן .. שנאמר⁷² "והסירותי את לב האבן מבשרכם .. צפוני, שנאמר⁷³ ואת הצפוני ארחיק מעליכם .. זה יצר הרע שצפון ועומד בלבו של אדם"⁷⁴, ועד שיהי' כמו קודם החטא, שנחש הקדמוני הי' "שמש גדול"⁷⁵, ועד"ז בנוגע לשאר המזיקים, ש"לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי"⁷⁶, כביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

* * *

תורת שלום ע' 53 ואילך. ע' 56. ע' 58. הובא באג"ק אדמו"ר מוהרי"צ חי"א ע' קפח.

(71) חסר קצת (המו"ל).

(72) יחזקאל לו, כו.

(73) יואל ב, כ.

(74) סוכה נב, א.

(75) סנהדרין נט, ב.

(76) ישעי' יא, ט. סה, כה.

(65) אג"ק אדמו"ר מהורי"צ ח"ה ע' תלו (נעתק ב"היום יום" ג אייר).

(66) ואתחנן ו, ה ובספרי ופרש"י עה"פ.

(67) ראה תניא ספ"ט. ספכ"ט.

(68) תהלים קט, כב. וראה תניא פ"א (ה,

ב).

(69) ראה תניא אגה"ק רסכ"ה.

(70) ראה שיחת שמח"ת תרס"ה (סה"ש

יא. נזכר לעיל (ס"ד) שהתחלקות סדר ההשתלשלות לד' עולמות, ובעוה"ז גופא לד' הסוגים דצח"מ, משתלשלת מד' הענינים דפרד"ס שיש בתורה — שענין זה מובן ממ"ש מ"ש במדרש רבה פ' בראשית בתחלתו [ששייך לשמח"ת שהוא היום הראשון שבו מתחילים לקרוא פ' בראשית] "התורה אומרת אני הייתי כלי אומנתו של הקב"ה, בנוהג שבעולם מלך בשר ודם בונה פלטיץ אינו בונה אותה מדעת עצמו אלא מדעת אומן, והאומן אינו בונה אותה מדעת עצמו, אלא דיפתראות ופינקסאות יש לו לדעת היאך הוא עושה חדרים היאך הוא עושה פשפושין, כך הי' הקב"ה מביט בתורה ובורא את העולם".

אמנם לכאורה יש בזה קושיא חזקה ("א שטורעם'דיקע קושיא"): הרי התורה היא "חמודה גנוזה שגנוזה לך"⁷⁷, שעלי' נאמר⁷⁸ "ואהי' אצל גו' שעשועים", וא"כ, איך אפשר לומר שהיא בדוגמת "דיפתראות ופינקסאות" לצורך בריאת העולם, שכפי שהם במשל אינם אלא דבר טפל לבנין הפלטיץ?!

אך הפירוש הפשוט בזה — שבודאי אין הכוונה שהתורה היא "דיפתראות ופינקסאות" בלבד ח"ו, אלא יש בה גם ענין של "דיפתראות ופינקסאות", היינו, שרצונו של הקב"ה שהתורה תשמש גם בתור "דיפתראות ופינקסאות".

וכמו כללות הענין שתורה היא מלשון הוראה⁷⁹, היינו, שכל עניני התורה, הן תושב"כ והן תושבע"פ ועד למנהג ישראל ש"תורה הוא"⁸⁰ (וכמ"ש הרמב"ם⁸¹ בנוגע לתקנות ומנהגות שנתפשטו בכל ישראל שיש להם גדר של מצות עשה ומצות לא תעשה), הם הוראות לאדם בעבודתו לקונו,

ועד שבשכיל זה היא מציאות התורה — כמובן ממ"ש במדרש⁸² שני דברים קדמו לעולם, תורה וישראל, וביניהם גופא מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, כדמוכח ממ"ש בתורה "צו את בני ישראל" "דבר אל בני ישראל", היינו, שתחילה ישנה מציאותם של ישראל, ולאח"ז באים הוראות התורה בנוגע לעבודתם של ישראל, ובין הוראות התורה נכלל גם היותה "דיפתראות ופינקסאות"

(80) ראה תוד"ה נפסל — מנחות כ, ב.

ובכ"מ.

(81) ריש הלי' ממרים.

(82) ב"ר פ"א, ד. וראה לקו"ש חל"ד ע'.

222. וש"נ.

(77) שבת פח, ב.

(78) משלי ח, ל.

(79) ראה רד"ק לתהלים יט, ח. גו"א ר"פ.

בראשית (בשם הרד"ק). זח"ג נג, ב.

לצורך בריאת העולם, שהקב"ה יביט בתורה ויברא את העולם, שלכן נסעה התורה וירדה למטה כו', עד שמדובר בה אודות בריאת העולם כפשוטו, החל מ"ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור"⁸³.

יב. אמנם, נוסף על לימוד התורה כפי שהיא הוראה בנוגע לעניני העולם, יש עוד דרך בלימוד התורה:

ידוע מ"ש השל"ה⁸⁴ שהתורה מדברת בעליונים ורומזת בתחתונים, והיינו, שכאשר התורה מדברת אודות "יד", למשל, הכוונה בזה לענין היד כפי שהוא למעלה, חסד או גבורה וכו', אלא שבזה מרמזת התורה גם על ענין היד כפי שהוא אצל האדם למטה, שנשתלשלה מענין היד למעלה, שלכן יש בה י"ד פרקים, כשם שביד שלמעלה יש י"ד חלקים כו'⁸⁵.

ובכן: אילו זכינו, היינו לומדים תורה כפי שהיא מדברת בעליונים כו', אך כל זמן שלא זכינו, למדים אנו את התורה כפי שמדברת בתחתונים ורומזת בעליונים; אבל התכלית היא שמהתחלת הלימוד באופן שמדברת בתחתונים נבוא לאופן הלימוד היותר נעלה, כפי שמדברת בעליונים.

וע"ד הענין ד"מתוך שלא לשמה בא לשמה"⁶⁴, כפי שמאריך הרמב"ם בפירושו המשניות⁸⁶ שאי אפשר להסביר לתינוק גודל הענין דלימוד התורה לשמה, ולכן צ"ל התחלת הלימוד באופן דשלא לשמה, להבטיח לו ממתקים וכו', אבל לאח"ז צריך לבוא לדרגא דלימוד התורה לשמה.

ועד"ז בנדו"ד, שהתחלת הלימוד ב"עולם", מלשון העלם⁴⁴, היא כפי שהתורה מדברת בתחתונים, אבל התכלית היא להתייגע וכו' עד שיגיע למעמד ומצב שיכיר את האמת שהתורה מדברת בעליונים.

וע"ד מ"ש⁸⁷ "מבשרי אחזה אלקה", שהתכלית ד"בשרי" היא שעל ידו יהי' הענין ד"אחזה אלקה", ועד"ז בנוגע לתורה, שתכליתה כפי שמדברת בעליונים, ואילו היותה "כלי אומנתו של הקב"ה .. (ש)הי' "

שער השופר פ"א. סה"מ תרס"ב ע' תלב. תר"מ ח"ח ע' 175.

86 סנהדרין ר"פ חלק. וראה גם הלי' תשובה פ"י ה"ה.
87 איוב יט, כו.

83 בראשית א, ג. וראה זח"ב קסא, סע"א ואילך.

84 יג, ב ואילך. קסא, א ואילך. וראה גם לקו"ש חכ"ג ס"ע 37 ואילך. וש"נ.

85 ראה סדר היום (בכוונת הקדיש). תקו"ז בהקדמה (ד, ב). תי"ט (מ, א). פע"ח

הקב"ה מביט בתורה ובורא את העולם" הוא רק כפי שנמשכת לעולם, שזהו רק כמשל החותם ע"ג שעוה וכו'⁸⁸, אבל אין זה עיקר ענין התורה.

יג. ובהתאם לכך, הנה בהמשך להאמור לעיל בפירוש הפסוקים שאומרים בתור הקדמה להקפות באופן המובן לאיש פשוט, יש להוסיף ולבאר זאת באופן נעלה יותר (שממנו נשתלשל הפירוש הפשוט, שתכליתו לבוא לפירוש היותר נעלה), ועד כפי שג' הפסוקים הנ"ל ("אתה הראת וגו'", "לעושה נפלאות וגו'", ו"אין כמוך וגו'") הם בג' הדרגות הכלליות דלפני הצמצום, המשכת הקו לאחרי הצמצום, והתהוות כללות סדר ההשתלשלות.

הענין בזה:

הפסוק "אתה הראת וגו'" קאי על המעמד ומצב שלפני הצמצום, שעז"נ בפרדר"א³⁵ "עד שלא נברא (כולל גם "עד שלא נאצל"⁸⁹, כמובא בדרושי חסידות⁹⁰) העולם הי' הוא ושמנו בלבד", שזהו לפני ולמעלה מעולם האצילות (לא רק אצילות הפרטי, אלא גם אצילות הכללי), ששם ישנם "הוא ושמנו בלבד" — שזהו תוכן הפסוק "אתה הראת וגו'", שהרי "אתה" — קאי על העצמות³³, וכיון שבהמשך הפסוק נזכרו השמות "הוי" ו"אלקים", הרי זה באופן ד"הוא ושמנו", וכל זה באופן ד"בלבד" — "אין עוד מלבדו".

ולאח"ז ישנו ענין הצמצום — צמצום הראשון שהוא בדרך סילוק לגמרי, שהאוא"ס שהי' ממלא את כל המציאות כו' נסתלק לצדדין, ואח"כ נמשך מהעייגול הגדול שלפני הצמצום קו קצר לתוך החלל⁹¹.

ועז"נ "לעושה נפלאות גדולות לבדו" — שהרי ענין זה שבמקום החלל נמשך קו קצר מהעייגול הגדול הוא אכן דבר פלא!
אך לכאורה נשאלת השאלה: כיון שזהו ענין של פלא — מדוע הקב"ה עושה זאת?

ועל זה ממשיך בפסוק: "כי לעולם חסדו", היינו, שכיון שהקב"ה הוא עצם הטוב, וטבע הטוב להטיב⁹², כמ"ש⁹³ "כי חפץ חסד הוא" [כמבואר בדרושי ר"ה⁹⁴ שבריאת העולם היתה מצד "כי חפץ חסד הוא",

88) ראה גם אוה"ת וארא ע' קסב ואילך. (92) ראה הנסמן בלקו"ש חכ"ד ע' 334 במשך תער"ב ח"א ע' תקפה [ח"ג ע' תתג] בהערה (ד"ה מספרי הח"ן).
93) מיכה ז, יח. ואילך.

89) עבוה"ק ח"א (חלק היחוד) פ"ב. (94) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נח, ב ואילך.

90) ראה סה"מ תרנ"ד ס"ע רחצ. ועוד. אוה"ת שם (כרך ה) ע' ב'פ ואילך. ועוד.

91) ראה ע"ה ש"א ענף ב.

ובכל ר"ה חוזרין הדברים לקדמותן, וע"י עבודת האדם חוזרים וממשיכים עושה"פ מעצמות כו', רצונו שהחסד שבעצמותו יומשך בעולם, ולכן — "עושה נפלאות גדולות".

ולאח"ז נעשה כל סדר ההשתלשלות — שבו ניכר החילוק שבין השמות הוי' ואלקים וכו' (שהרי הענין ד'הוי' הוא האלקים), כפי ש"הוא ושמו בלבד", הרי זה רק לפני הצמצום, ועד"ז בעולם האצילות, עולם האחדות⁹⁵, משא"כ כשנמשך בסדר השתלשלות הרי הם שמות מחולקים (כו'), ועד לחילוק שבאין ערוך, כמובן בפשטות, ובפרט ע"פ חכמת האמת כפי שנתבארה בתורת החסידות.

ועז"נ "אין כמוך באלקים אדניי ואין כמעשיך" — שזהו כפי שנמשך כבר בסדר השתלשלות, עד לשם אלקים שבגימטריא הטבע⁹⁶, שזהו שרש הטבע, שממנו נמשך ענין הטבע כפשוטו — "מעשיך", כפי שהם באופן של "טבע", מלשון "טובעו בים סוף"⁹⁷, ועד מלשון "טובעו בארץ שערי"⁹⁸ (לא רק בים, אלא גם בארץ), עד שמציאות האלקות אינה נראית כלל לעיני הרואים;

אך דוקא בהתהוות היש הגשמי למטה מתגלה אמיתית הענין דאין ערוך (כמבואר בדרושי חסידות⁹⁹ בפירוש "אין ערוך לך .. בעולם הזה"¹⁰⁰), והיינו, שהענין ד"אתה" נמשך ומתגלה דוקא ב"מעשיך".

יד. ומזה מובן גם בנוגע לעבודת האדם — שנקרא "אדם" ע"ש "אדמה לעליון"¹⁰¹ — שתכלית הכל הו"ע המעשה, ש"המעשה הוא העיקר"¹⁰²:

גם כאשר הוא בעל שכל גדול, בעל רגש גדול, בעל מחשבה גדול ובעל דיבור גדול — אין זה מספיק, אלא צריך שיומשך גם במעשה בפועל, שדוקא בזה הוא תכלית העילוי, ע"ד "ואין כמעשיך".

וכל זה נמשך ונפעל ע"י השמחה דשמח"ת, שמזה נמשכת שמחה גדולה בלימוד התורה במשך כל השנה, שאז נעשה הלימוד מתוך עריבות

98) איכה ב, ט. וראה גם תו"מ חע"ב ע' 135. וש"נ.

99) ראה התחלת וסיום ד"ה אין ערוך תרצ"ד (סה"מ תשי"א ע' 107 ואילך).

100) נוסח תפלת שבת.

101) ראה של"ה ג, רע"א. ועוד.

102) אבות פ"א מ"ז.

95) ראה זח"ג פג, א. עבוה"ק שם. וראה גם סה"מ תרנ"ט ע' מז [סב]. וש"נ.

96) פרדס שי"ב פ"ב. ר"ח שער התשובה פ"ו ד"ה והמרגיל (קכא, ב). של"ה פט, א. קפט, א. שח, ב. שו"ת חכ"צ סי"ח. תניא שעהי"ה"א רפ"ו.

97) בשלח טו, ד. וראה גם תו"מ חס"ג ע' 221. וש"נ.

"געשמאָק"), שמוסיפה הצלחה בלימוד התורה, להבין עניני התורה לאשורם ולבוריים, לעומקם ולאמיתתם — שבשביל זה צריך אמנם להיות ענין הביטול, ועד ש"שפתותיו נוטפות מר"¹⁰³, אבל בהקדמה לזה צ"ל ענין השמחה, כפי שמצינו בהנהגת רבה, ש"מקמי דפתח להו לרבנן אמר מילתא דבדיחותא ובדחי רבנן"¹⁰³, והיינו, שגם כשמדובר אודות כאלו שלא צריכים למשוך ולקרב אותם ללימוד התורה, כיון שהם כבר בדרגת "רבנן", הנה גם להם צריך לומר "מילתא דבדיחותא" כדי לפעול ש"בדחי רבנן".

וע"ד הצחות — אין לך "מילתא דבדיחותא" גדולה יותר מהענין ד"מעשיך", שרואים שמלך מלכי המלכים הקב"ה מתעסק עם "מילי דהדיוטא"¹⁰⁴, שהם עשרה המאמרות שבהם נברא העולם, ומזה נעשה שמחה ותענוג למטה — "בדחי רבנן".

ולמוד התורה בשמחה כו' פועל לעשות את כל דברי התורה הזאת, במעשה בפועל, באופן ש"כל מעשיך יהיו לשם שמים"¹⁰⁵ ו"בכל דרכיך דעהו"¹⁰⁶.

ועי"ז פועלים להמשיך מ"אתה" שיהי' באופן ד"הראת לדעת", ועד שיומשך ב"מעשיך", למטה מעשרה טפחים — לא רק לפי הפירוש שקאי על עשר ספירות¹⁰⁷, אלא כפשוטו ממש, בזמן ומקום דידן, בסיוע זמן הגלות ובחורן לארץ,

ועד שנזכה לראות בעיני בשר את קיום היעוד¹⁰⁸ "עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות", וכמו"כ בענין הזמן שיומשך בו הבחי' שלמעלה מהזמן¹⁰⁹, בקרוב ממש.

* * *

(107) ראה סה"מ תרמ"ג ע' עה.
 (108) ראה פס"ר פ' שבת ור"ח. ספרי דברים בתחלתו. יל"ש ישעי' רמז תקג. ועוד.
 (109) בענין זה נזכר מ"ש (דברי הימים"א טז, כז) "עוז וחדווה במקומו", שעד"ז הוא גם בנוגע לזמנו.

(103) שבת ל, ב. וש"נ.
 (104) זח"ג קמט, ב. וראה לקו"ת אחרי כה, ד. סידור (עם דא"ח) שער התפלה יח, סע"ד [ל, סע"א]. וש"נ.
 (105) אבות פ"ב מי"ב.
 (106) משלי ג, ו.

הוספה

בי"ה, י"ט תמוז ה'תשי"ז
ברוקלין, נ.י.

שלום וברכה!

... הבריקו מהמזכירות שלי שבטח יערכו התועדות ויקרבו הלבבות, [אשר קירוב זה היא אחת המטרות של כל התועדות, לאו דוקא ב... ולא דוקא בשנים אלו, אלא במשך כל ימי נשיאי חב"ד, ובפרט כ"ק מו"ח אדמו"ר בעל השמחה שהשתדל ביותר וביותר לקרב ולאחד לבבות של כל בני ישראל].

... כי מענין אני"ש הוא, כמו שכתוב בהמברק ג"כ, להרבות שלום בעולם ולקרב הלבבות, ולא להתערב בעניני סכסוכים באופן של אי-נעימות, ובפרט שנקודה הפנימית של פעולות אני"ש היא הפצת תורת החסידות הדרכותי ומונהגי בכל מקום שידם מגעת ובמדה הכי אפשרית, וכל ענין המפריע לכל זה צריכים לשלול אותו. ולקייח צד בסכסוכים שעדיין, כפי מבטא כתי"ר, לא נתבררו, אי אפשר שלא יפריע למטרה הנ"ל היא להרבות השלום ולהפיץ המעינות וכו'.

... בכבוד וברכה.

קירוב .. אחת המטרות של כל התועדות: ראה אג"ק אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג אגרת תשיד (ע' סז). תשמו (ע' קנב). תשפד (ע' תיא ואילך). ח"ד אגרת תתקסח (ע' רו — נעתק ב"היום יום" כד תשרי). ועוד.

לעילוי נשמת

הרה"ח הרה"ת ר' **רפאל משה הכהן** ע"ה
בהרה"ח הרה"ת ר' **יעקב מנחם מענדל הכהן** ע"ה

נפטר ליל שבת קודש פרשת לך לך

י"א מרחשון ה'תשנ"ו

ת"נ' צ' ב' ה'

נדפס על ידי ולזכות משפחתו
שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

שפערלין